

Motion till riksdagen 2016/17:3520

av Roger Haddad m.fl. (L)

med anledning av prop. 2016/17:27 Utökade möjligheter för migrationsdomstolar att överlämna mål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidsbegränsat snabbspår för migrationsärenden i fråga om Syrienflyktingar som befinner sig i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillfälliga prövningstillstånd för överklagande av Migrationsverkets beslut till domstol och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skriftlig handläggning av migrationsärenden av enmansdomare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens förslag att ge migrationsdomstolarna utökade möjligheter att överlämna mål motiveras med den stora målökning på migrationsområdet som förväntas under de närmaste åren. Regeringen föreslår därför en tillfällig lagstiftning under åren 2017–2019 som gör att en förvaltningsrätt som är migrationsdomstol ska få lämna över både migrationsmål och andra mål till övriga förvaltningsrätter, och att motsvarande möjlighet ska finnas för den kammarrätt som är Migrationsöverdomstol. Från och med 2020 inskränks bestämmelserna till att enbart gälla möjligheten att överlämna migrationsmål mellan de förvaltningsrätter som är migrationsdomstolar.

Regeringen anför i propositionen (s. 12) att det i många migrationsmål finns ett särskilt starkt behov av att få ett snabbt avgörande, och att detta inte minst gäller för den stora andel ensamkommande barn som har kommit till Sverige under framför allt 2015. Vidare framhåller regeringen att migrationsmålen har ökat och numera utgör en femtedel av det totala antalet inkomna mål till samtliga förvaltningsrätter. Antalet migrationsmål förutses dessutom öka markant de kommande åren med anledning av den kraftiga ökningen av antalet asylsökande som kom till Sverige under 2015. Under 2015

inkom nästan 163 000 ansökningar om asyl till Migrationsverket, vilket var en fördubbling av antalet asylärenden jämfört med 2014. Antalet asylmål förväntas 2016 uppgå till knappt 19 000 mål. Under 2017 antas ca 25 000 asylmål komma in till migrationsdomstolarna, vilket innebär en tredubbling av antalet mål jämfört med 2015. Påföljande år förväntas en minskning, men fortsatt en måltillströmning på historiskt sett höga nivåer (prop. s. 17).

Liberalerna gör ingen annan bedömning än regeringen vad gäller vikten av att hålla nere handläggningstiderna i asylmål och andra migrationsmål, särskilt för de ärenden där barn är inblandade. Ju längre tid det tar att nå fram till ett beslut i ett asylärende, desto mer kommer integrationen att bli lidande. Det är dåligt för samhället och det är dåligt för alla de människor som väntar.

All erfarenhet visar att långa tider i asylsystemet minskar människors möjligheter att bli en del av det nya samhället. En väntan, många gånger i sysslolöshet på fulla asylboenden, är nedbrytande för individen och kostsam för samhället.

Liberalerna har i och för sig inga invändningar mot de förslag som framläggs i propositionen, men vi menar att de kommer att vara otillräckliga. Av propositionen framgår också att olika remissinstanser pekat på vikten av att överväga ytterligare åtgärder utöver de nu föreslagna lagändringarna. Vi delar dessa remissinstansers bedömning.

Liberalerna föreslår därför ytterligare åtgärder för att korta handläggningstiderna för de klara bifallsärendena och de klara avslagsärendena.

För det första föreslår vi ett tidsbegränsat snabbspår för de Syrienflyktingar som redan befinner sig i Sverige. I princip alla som flyr från kriget i Syrien får stanna i Sverige (exklusive Dublinärenden). Detta gör det rimligt att överväga en betydligt förenklad process avseende de Syrienflyktingar som befinner sig i Sverige. De som flytt krigets Syrien och som nu finns i Sverige ska snabbt beviljas tillfälligt uppehållstillstånd under förutsättning att de klarar en säkerhetskontroll, att identiteten utretts samt att det är bevisat att den sökande flytt från Syrien. Det ska vara möjligt med skriftlig handläggning för de asylsökande som redan i samband med registreringen i Sverige hade godkända identitetshandlingar. Det får ankomma på regeringen att ta fram förslag på behövliga författningsändringar för att möjliggöra ett tidsbegränsat snabbspår i enlighet med vad som beskrivs ovan.

För det andra föreslår vi en tillfällig lagstiftning för att förenkla och effektivisera överklagandeprocessen till migrationsdomstolarna. Ett ökat antal asylärenden innebär också att antalet överklagade beslut kommer att öka framöver. Av de överklagade besluten ändras endast runt 10 procent, dvs. domstolarna fastslår Migrationsverkets avslagsbeslut i nio av tio fall. Vi anser därför att tillfälliga prövningstillstånd för överklagande av Migrationsverkets beslut till domstol ska införas under förutsättning att det är förenligt med EU-rätten. Dessutom bör vissa mål kunna hanteras skriftligen av enmansdomare i stället för en fullsuttet domstol.

Prövningstillstånd ska ges om domstolen bedömer att det finns skäl att betvivla riktigheten i det beslut som Migrationsverket fattat, t.ex. om domstolen gör bedömningen att den kommer ändra Migrationsverkets beslut eller om det förekommit fel i handläggningen hos Migrationsverket.

I sammanhanget är det viktigt att understryka att detta inte innebär att rätten att begära ny prövning inskränks. Effekten av denna förändring är att klara avslagsfall inte får prövningstillstånd och därmed inte prövas i sak en andra gång. Verkställighet av ett

avslagsbeslut ska dock först ske efter att ett lagakraftvunnet beslut om att neka prövningstillstånd föreligger.

Roger Haddad (L)

Fredrik Malm (L)

Tina Acketoft (L)

Mats Persson (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Maria Weimer (L)